

ÜRÜNLERİN ENERJİ VE DİĞER KAYNAK TÜKETİMLERİNİN ETİKETLEME VE STANDART ÜRÜN BİLGİLERİ YOLUYLA GÖSTERİLMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi : 12/9/2011 **No** : 2011/2257
Dayandığı Kanunun Tarihi : 23/2/1995 **No** : 4077
: 29/6/2001 **No** : 4703
Yayımlandığı R.Gazetenin Tarihi : 2/12/2011 **No** : 28130
Yayımlandığı Düsturun Tertibi : 5 **Cilt** : 51

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; etiketleme ve standart ürün bilgileri yoluyla enerji ile ilgili ürünlerin kullanım sırasındaki enerji ve diğer temel kaynak tüketimleri konusunda nihai kullanıcıların bilgilendirilmesini ve bu şekilde daha verimli ürünleri tercih etmelerini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kullanımları esnasında enerji ve diğer temel kaynak tüketimi üzerinde doğrudan ya da dolaylı etkisi olan enerji ile ilgili ürünleri kapsar.

(2) İkinci el ürünler, insan veya eşya taşımaya yönelik vasıtalar ile güvenlik amacıyla ürünlere iliştirilen anma değer plakası ve benzerleri bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- Bilgi formu: Ürüne ilişkin bilgileri içeren standart tabloyu,
- Diğer temel kaynaklar: Ürünün normal kullanımı sırasında tükettiği su, kimyasal maddeler veya diğer maddeleri,
- Doğrudan etki: Kullanım sırasında fiilen enerji tüketen ürünlerin neden olduğu etkiyi,
- Dolaylı etki: Kullanıldıkları sırada enerji tüketmeyen ve enerji tasarrufuna katkı sağlayan ürünlerin etkisini,
- Enerji ile ilgili ürün (ürün): Bu Yönetmelik kapsamına giren ürünlere takılması tasarlanan ve nihai kullanıcılar için ayrı parçalar şeklinde piyasaya arz edilen veya hizmete sunulan ve çevresel performansı ayrı olarak değerlendirilebilen parçalar dahil olmak üzere, piyasaya arz edilen veya hizmete sunulan ve kullanım sırasında enerji tüketimini etkileyen ürünü,

- e) Etiketlin izinsiz kullanımı: Yetkili kuruluşlar dışında, etiketin bu Yönetmelikte ve uygulama tebliğlerinde öngörülmeden bir şekilde kullanılmasını,
- f) Hizmete sunma: Bir ürünün kullanım amacına uygun olarak ilk kez kullanılmasını,
- g) Piyasaya arz: Ürünün, tedarik veya kullanım amacıyla bedelli veya bedelsiz olarak piyasada yer alması için yapılan faaliyeti,
- ğ) Satıcı: Kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki faaliyetleri kapsamında nihai kullanıcıya mal sunan gerçek veya tüzel kişileri,
- h) Tamamlayıcı bilgiler: Ürünün enerji kullanımına veya diğer temel kaynakların kullanımı ile ilgili performansına ve özelliklerine ilişkin olan veya bunların değerlendirilmesine yardımcı olan ve ölçülebilir verilere dayanan diğer bilgileri,
- ı) Tedarikçi: Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünleri üreten veya bunlara adını, ticari markasını veya ayırt edici işaretini koyarak kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişiyi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üreticinin nam ve hesabına hareket etmek üzere üretici tarafından yetkilendirilen temsilcisini; Türkiye’de bir yetkili temsilcisinin bulunmaması halinde ise ithalatçıyı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi,
- i) Uygulama tebliği: Bu Yönetmeliğe dayanılarak yetkili kuruluşlar tarafından yayımlanan ve ürünlerin piyasaya arz edilmesi ile ilgili etiketleme ve ilave ürün bilgilerine ilişkin şartları düzenleyen mevzuatı,
- j) Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin mevzuat hazırlamaya ve yürütmeye yetkili bulunan ve bu kapsamda ilgili ürün için uygulama tebliğlerini hazırlayan ve uygulayan kamu kurum ve kuruluşunu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM **Uygulama Esasları**

Tedarikçinin bilgilendirme yükümlülüğü

MADDE 5 – (1) Tedarikçi;

- a) Piyasaya arz edilen ve nihai kullanıcılara doğrudan veya dolaylı olarak internet de dahil olmak üzere her türlü mesafeli satış yöntemiyle satılan, kiralanılan, taksitle satılan veya teşhir edilen ürünlerin kullanım sırasındaki elektrik enerjisi tüketimi, diğer enerji türlerini ve temel kaynakları tüketimi hakkındaki bilgiler ile diğer tamamlayıcı bilgileri, uygulama tebliğlerine uygun bir şekilde, bilgi formu ve etiket yoluyla sağlamakla,
- b) Uygulama tebliğlerinde öngörülmesi halinde, gömme veya sabitlenmiş ürünler ile ilgili olarak (a) bendinde belirtilen bilgileri sunmakla,
- c) Uygulama tebliği kapsamında yer alan bir ürüne ilişkin olarak yapılan ve enerji ile ilgili bilgilerin ya da fiyat bilgilerinin yer verildiği reklamlarda, ilgili ürünün enerji verimliliği sınıfının belirtilmesini sağlamakla,
- ç) Enerji ile ilgili ürünün özgül teknik parametrelerini açıklayan teknik kullanım kılavuzları ve üretici broşürleri gibi, basılı veya çevrim içi olarak sunulan teknik tanıtım malzemelerinin nihai kullanıcılara enerji tüketimine ilişkin gerekli bilgileri de içerecek şekilde sunulmasını veya ürünün enerji verimliliği sınıfının belirtilmesini sağlamakla, yükümlüdür.

Tedarikçinin sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Tedarikçinin sorumlulukları şunlardır:

a) Uygulama tebliğleri kapsamında yer alan bir ürünü piyasaya arz etmesi veya hizmete sunması halinde bu Yönetmeliğe ve uygulama tebliğlerine uygun bir etiket ve bilgi formu temin etmek.

b) Etiket ve bilgi formunda yer verilen bilgilerin doğruluğunun değerlendirilmesini sağlayacak yeterlilikteki teknik dosyayı yetkili kuruluşa sunmak.

c) Teknik dosyayı ilgili en son ürünün imal edildiği tarihten itibaren beş yıl süreyle denetim amacıyla muhafaza etmek.

ç) Teknik dosyanın elektronik bir suretini yetkili kuruluşun talep ettiği tarihten itibaren on işgünü içerisinde sunmak.

d) Gerekli etiketleri ve ürün bilgilerini satıcılara bedelsiz olarak temin etmek.

e) Etiketlerin tesliminde istedikleri sistemi kullanma hakları saklı kalmak koşuluyla, satıcılar tarafından talep edilmesi halinde etiketleri derhal teslim etmek.

f) Tüm ürün broşürlerinde ürünün enerji sınıfını belirtmek.

g) Bilgi formlarını tüm ürün broşürlerine dahil etmek, ürün broşürlerinin temin edilemediği durumlarda bilgi formlarını ürün ile birlikte sunulan diğer dokümanlarla birlikte bulundurmak.

(2) Birinci fıkrada belirtilen teknik dosya uygulama tebliğlerinde öngörülen koşullara uygun bir şekilde oluşturulur. Teknik dosya aşağıda belirtilen hususları içerir:

a) Ürünün genel tanımı.

b) Varsa, gerçekleştirilen tasarım hesaplamalarının sonuçları.

c) Varsa, başka mevzuatta öngörülen ve onaylanmış kuruluş tarafından verilmiş olanlar da dahil olmak üzere, test raporları.

ç) Benzer modeller için kullanılan değerler olması halinde, bu modellerin tespit edilmesine olanak sağlayacak referans bilgileri.

(3) Tedarikçi etiketlerin ve bilgi formlarının doğruluğundan sorumludur.

(4) Tedarikçi etiket veya bilgi formu üzerindeki bilgilerin yayımlanmasını kabul etmiş sayılır.

Satıcının sorumlulukları

MADDE 7 – (1) Satıcının sorumlulukları şunlardır:

a) Etiketlerin düzgün, görünür ve okunaklı bir şekilde teşhir edilmesini ve bilgi formunun ürün broşürü ile ya da nihai kullanıcılara satılan ürünlerle birlikte sunulan diğer dokümantasyonla birlikte bulundurulmasını sağlamak.

b) Uygulama tebliğinde belirtilen şekilde düzenlenmiş bir etiketi teşhir edilen ürüne üzerinde kolayca görünecek şekilde iliştiirmek.

Mesafeli satış ve diğer satış yöntemleri

MADDE 8 – (1) Ürünlerin posta, katalog, internet, telefon gibi araçlarla potansiyel nihai kullanıcıların ürünü teşhir halinde göremeyeceği yöntemlerle satılması, kiralanması veya taksitle satılması durumunda, ürünün etiketinde ve bilgi formunda yer alan bilgilerin potansiyel nihai kullanıcılara ürünü satın almadan önce duyurulması sağlanır.

(2) Mümkin olduğu takdirde, uygulama tebliğlerinde etiketin veya bilgi formunun ya da etiket veya bilgi formunun üzerindeki bilgilerin potansiyel nihai kullanıcılara ne şekilde teşhir veya temin edileceği de belirtilir.

Piyasaya arz

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik ve uygulama tebliğlerinde yer alan ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun olan ürünlerin, tabi olduğu diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, piyasaya arzı veya hizmete sunulması yasaklanamaz, kısıtlanamaz veya engellenemez.

(2) Yetkili kuruluş, tedarikçilerin ve satıcıların 6 ncı ve 7 nci madde hükümlerine uyup uymadıklarını denetler.

(3) Etiketler ile bilgi formlarının, aksi yönde bir kanıt olmadıkça bu Yönetmelik ve uygulama tebliğleri hükümlerine uygun olarak düzenlendiği kabul edilir. Yetkili kuruluş, etiketlerin veya bilgi formlarının üzerindeki bilgilerin doğruluğundan belli bir nedenle şüphelenmesi halinde tedarikçilerden 6 ncı maddeye göre söz konusu bilgileri doğrulayan belgeleri isteyebilir.

Kamu ihaleleri ve teşvikler

MADDE 10 – (1) Uygulama tebliğleri kapsamında yer alan ürünlere ilişkin olarak; 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında yapılan mal alımlarında idareler satın alınacak ürünün, enerji tüketimi bakımından yüksek performans düzeyinde ve yüksek verimlilik sınıfında olmasını sağlamak amacıyla teknik şartnamelerde uygulama tebliğleri hükümleri çerçevesinde veya varsa bu tebliğlerde belirtilenden daha verimli sınıfları sağlamak üzere düzenlemeler yapabilir.

(2) İdareler, maliyet etkinliği, ekonomik fizibilite, teknik uygunluk ve yeterli rekabet şartlarının oluşması unsurlarını da dikkate alarak en yüksek performans düzeyine sahip olma ve en yüksek verimlilik sınıfında yer alma kriterlerine uygun ürünleri tercih eder.

Uygulama tebliğleri

MADDE 11 – (1) Yetkili kuruluşlar bu maddeye uygun olarak her bir ürün tipi için etikete ve bilgi formuna ilişkin ayrıntıları uygulama tebliğleri ile düzenler.

(2) Yetkili kuruluş, ürünün aşağıda belirtilen şartları taşıması halinde, ürünün etiket ve bilgi formuna ilişkin esasları 13 üncü maddeye göre düzenler:

a) Ürünün piyasaya arz edilen ürün miktarları gözönünde bulundurulmak suretiyle mevcut son verilere göre, enerji tasarrufu ve duruma bağlı olarak diğer temel kaynakların tasarrufu konusunda ciddi bir kapasiteye sahip olması.

b) Ürünün piyasada yer alan ve benzer işlemlere sahip olan ürünlerin performans düzeylerinden önemli ölçüde ayırt edici özelliklere sahip olması.

(3) Uygulama tebliğleri, kullanım sırasındaki enerji tüketimine ve diğer temel kaynakların tüketimine ilişkin olarak etiket ve bilgi formu üzerinde yer alan bilgilerle nihai kullanıcıların satın alma konusunda bilgiye dayalı karar vermelerine ve yetkili kuruluşların ürünlerin sunulan bilgilerle uyumlu olup olmadığını doğrulamalarına olanak verecek şekilde düzenlenir.

(4) Nihai kullanıcıları daha verimli ürünleri satın almaya teşvik etmek amacıyla, kullanımları sırasında enerji tüketimini veya duruma göre diğer temel kaynakların tüketimini doğrudan veya dolaylı olarak ciddi bir şekilde etkileyen ve verimliliklerinin artırılması mümkün olan enerji ile ilgili ürünler uygulama tebliğleri kapsamında değerlendirilir.

(5) Uygulama tebliğlerinde, hem ürünün enerji verimliliğine hem de temel kaynak tüketimine ilişkin hükümler bulunması durumunda, etiketin tasarımı ve içeriğinin ürünün enerji verimliliğini vurgulaması gerekir.

(6) Uygulama tebliğlerinde asgari olarak aşağıdaki hususların bulunması zorunludur:

a) Dahil edilecek ürün tiplerinin tam ve noksansız tanımı.

b) Kullanım sırasındaki enerji tüketimine ve diğer temel kaynakların tüketimine ilişkin olarak etiket ve bilgi formu üzerinde yer alan bilgilerin temininde kullanılacak ölçüm standartları ve yöntemleri.

c) 6 ncı maddede belirtilen teknik dosya ayrıntıları.

Etiket

MADDE 12 – (1) Enerji etiketinin düzenlenmesinden cihazın tedarikçisi sorumludur.

(2) Ürünlerin kullanımı sırasındaki enerji tüketimine ve diğer temel kaynakların tüketimine ilişkin olarak etiket ve bilgi formu üzerinde yer alan bilgiler nihai kullanıcıların satın alma konusunda bilgiye dayalı ve daha isabetli karar vermelerini sağlayacak şekilde açık ve net olmak zorundadır.

(3) Etiket, bu Yönetmelikte ve uygulama tebliğlerinde belirtilen ürünler için düzenlenir. Etiket yer alan bilgiler kolayca okunabilecek ve silinmeyecek şekilde olmak zorundadır. Etiket, bu Yönetmeliğe göre çıkarılan uygulama tebliğlerinde belirtildiği biçimde ve kolayca görülebilecek şekilde ürüne yerleştirilir.

(4) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünlere ilişkin olarak, bu Yönetmelik ve uygulama tebliğlerinde öngörülen koşullara uygun olmayan ve kullanım sırasındaki enerji tüketimine veya diğer temel kaynakların tüketimine ilişkin olarak nihai kullanıcıları yanıltabilecek diğer etiketlerin, işaretlerin, simgelerin veya yazıların teşhiri yasaktır.

(5) Yetkili kuruluşlar, tedarikçilerin enerji tüketimine veya tasarrufuna ilişkin etiket ve bilgi formu sisteminin uygulanmasına ek olarak enerji verimliliğinin yaygınlaştırılmasına ve enerjinin nihai kullanıcılar tarafından bilinçli bir şekilde kullanılmasına yönelik eğitici ve tanıtıcı kampanyalar düzenlenmesini sağlar.

(6) Ürünün etikete ve bilgi formuna ilişkin olarak bu Yönetmelikte ve uygulama tebliğlerinde belirtilen koşullara uygun olmadığının tespiti halinde, söz konusu ürünün uygun hale getirilmesi gerekir.

(7) Herhangi bir ürünün uygun olmadığına yönelik yeterli kanıtların mevcut olması halinde, verilen zararlar da dikkate alınmak suretiyle, gerekli önleyici tedbirler ve söz konusu ürünün kesin bir takvime bağlı olarak uygun hale getirilmesi için gerekli tüm önlemler alınır.

(8) Uygunsuzluk halinin devam etmesi durumunda, 4703 sayılı Kanun çerçevesinde ürünün piyasaya arz edilmesi ve/veya hizmete sunulması yasaklanır veya sınırlandırılır. Ürünün piyasadan çekilmesi ya da piyasaya arz edilmesinin yasaklanması durumunda, Ekonomi Bakanlığı aracılığı ile Avrupa Komisyonuna bilgi verilir.

Enerji verim sınıfı

MADDE 13 – (1) Ürünlerin enerji verim sınıfı bu Yönetmelikte belirtilen şekilde düzenlenir.

(2) Etiket tüm ürün grupları için mümkün olduğu ölçüde tek tip tasarım özelliklerine sahip, kolaylıkla görülebilen ve okunaklı olması gerekir. Etiket enerji verim sınıfı belirtilir.

(3) Etiket formatında enerji verim sınıflandırması A, B, C, D, E, F ve G harfleri kullanılarak belirtilir. Sınıflandırma kademeleri nihai kullanıcılar açısından belirgin ölçüde enerji ve maliyet tasarrufuna karşılık gelmelidir.

(4) Teknolojik gelişmelere bağlı olarak gerektiği takdirde sınıflandırmada üç ilave sınıf kullanılabilir. Bu ilave sınıflar (A+), (A++) ve en verimli sınıf için (A+++) işaretleriyle gösterilir. Daha fazla sınıfa ihtiyaç duyulmadığı müddetçe toplam sınıf sayısı yedi ile sınırlandırılır.

(5) Renk göstergesi koyu yeşil ile kırmızı arasında en fazla yedi farklı renkten oluşur. En yüksek sınıfın renk kodu daima koyu yeşildir. Yediden fazla sınıf bulunması halinde, sınıflar sadece kırmızı renk tonları kullanılarak çoğaltılır.

(6) Bu sınıflandırma, özellikle piyasaya arz edilen ürünlerin büyük bir kısmının en yüksek iki enerji verimliliği sınıfında bulunması ve ürünleri daha da farklılaştırmak suretiyle ilave tasarruf sağlamanın mümkün olması halinde gözden geçirilir.

(7) Ürünlerin olası bir yeniden sınıflandırmaya tabi tutulmasına yönelik olarak uygulanacak kriterler uygulama tebliğlerinde belirtilebilir.

(8) Etiket teşhirdeki ürünün hangi kısmına iliştilmesi gerektiği ve 8 inci maddede yer alan yöntemlerle satışa sunulan ürünlere ilişkin etiketin ve/veya bilgilerin ne şekilde sunulması gerektiği uygulama tebliğlerinde açıklanır. Uygun olduğu takdirde, uygulama tebliğlerinde etiketin ürüne iliştilmesi veya ürünün ambalajına basılması ya da mesafeli satış veya internet üzerinde satış durumunda etiketleme koşullarına ilişkin ayrıntıların kataloglara basılması öngörülebilir.

(9) Uygulama tebliğinde bilgi formunun içeriği, gerekiyorsa biçimi ve diğer ayrıntılar belirtilir.

(10) Uygulama tebliğinde ürünün enerji sınıfının ve diğer performans düzeylerinin okunaklı ve kolay görünür bir şekilde sunulması da dahil olmak üzere etiketin reklam amacı ile kullanılabilecek içeriğine yer verilebilir ve enerji sınıflandırmasının süresi belirtilebilir.

(11) Uygulama tebliğinde etiket ve bilgi formu üzerinde yer alan bilgilerin doğruluk düzeyi belirtilir.

Bilgi formu

MADDE 14 – (1) Bilgi formunun içeriği ve biçimi, bu Yönetmeliğin 5 inci ve 6 ncı maddelerine uygun olmak zorundadır.

(2) Etiket üzerindeki bilgiler bilgi formu üzerinde de yer alır.

(3) Tedarikçiler etiketlere ek olarak ayrıca ürün bilgi formu da sunmak zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Ceza hükümleri

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı hareket edenler hakkında, aykırılığın durumuna göre, 4077 sayılı Kanun ile 4703 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Denetim

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılacak denetim, 4703 sayılı Kanun kapsamında, 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümlerine göre yetkili kuruluşlar tarafından yapılır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.